СГНС
Градски
архив
ф.
оп.
№ 45

Залъгалкы

~~пани, пени куни[1]~~
~~Дала мама цици[2]~~
~~А тата парица~~
~~Да купимъ халвица~~

~~Наредъ наредъ дѣчица~~
~~Напрѣдъ имъ паница.~~
~~Дай ны каколъжица~~
~~Да сърбамы попари~~
~~Да се мама не кари~~

* * *

гатанкы

Мотовила вила[11]
Надъ водя се вила
Вода не е пила
трѣвя не е пасла
а подей станина

Да е въже, не е въже;
Да е котка, не е котка:
пъне като въже,
Дращя като котка

* * *

Залагалкы

Друсъ — друсъ, конче,
близу ли е лонче?[3]
— Не близу не далечь
отъ тука прѣзъ Дунавъ
на Влашко на края
Дѣ бъркатъ малая[4]
— Карай конче бързѣ
Да минимъ, да идимъ
Зоръ не са е свършилъ.
Конче рече хѫрцъ — мѫрцъ;[5]
рулче[6] рече сръбъ — сръбъ.[7]

пръщу — пръщу[12] кончо
близу ли е ловчо[13]
— Не е близу не далечь
Бутни коня да идемъ
Да доведемъ булкя[14]
За два зѫба вързана
съсъ цѣдило[15] прикрыта
— Що й бѣше товара[16]
Два орѣхѫ шупливы[17]
и четырѣ лѣшника
а тѣ бѣхѫ гранивы 18

* * *

гугувчюкъ

Гугувчюкъ попе!
посѣй канопье.
— Да гы посѣя
кой ще гы варди?
— Азъ ще гы вардя.
Кога си тука,
по край ще ходя
Зрънце ще зобя;
кога те нѣма
по срѣдъ ще ходя
по пель ще зобы.

* * *

пѣсень

Молѣте бога
вы, малкы момы 2
вы дребни дѣца:
Дъждецъ да [illegible] 19)
трѣва да никне; 2
[illegible] да пасе
Пера да върля
Момы да сбиратъ
Китки да кичатъ
и да гы носятъ
Да са подносятъ. 20)

* * *

гатанкы

Крака нѣма — ходи;
очи нѣма — види;
рѫцѣ нѣма — пипа
изъ водата плава
а рыба не става.
Кой го туй познава?

Бѣше дръвце расло
съ дванадесеть клоня
и на всѣко клонче
по четири гнѣзда,
а на всяко гнѣздо
по два сухы шумкы.

~~1) Куни, [illegible] дума = рѫцѣ~~
~~2) цици = цыцкы, дойкы, боскы, бискы; гърдѣ отъ грѫдь и гърда.~~
3) Лонче отъ лоно, (нѣдра, обятья) прегрѫдки; пазва, пола, скутове. § свърталище; мѣсто дѣто живѣе нѣкой, дѣто се прибира да спи.
4) Малай, мамалига, качамакъ, диваякъ
5) Хѫрцъ — мѫрцъ звукоподражателны думы.
6) рулче, на цицѧ дѣте, кърмаче бозайниче, цицайче
7) Сръбъ — сръбъ межд. отъ сърбамъ.
~~8) гугувка, гугувчурка, гърлица, гургорица.~~
~~9) Конопе, грѣсте раст. отъ което вадятъ кълчищата, тъкатъ платъ, плетатъ въжета, конопци~~
~~10) Мотовила, -лка, орѫдие на което престатъ мотаятъ преждата отъ тур. кыласъ.~~

~~11) Вила, орѫдие съ което сбиратъ сѣно, прѣвръзва житото когато вършатъ; отъ него вилушка~~
12) пръщу пръщу или пърщу пърщу, отъ пърхамъ или пръхамъ; коньтъ пърха: пръхняхѫ та се засмѣхѫ, напръхнялъ, непръхнялъ. 2) пърхамъ, пърхоля, пърполя, руск. порхать. пърполи пиле, птиче, пеперуда. пърхавица (глъба) пърхачка 3) пърхотъ, пърщетъ, отъ него русск. пършивый. 4) пършы се, запършенъ 5) пършолкъ отъ пръскамъ
13) Ловчо, погрѣшено казвано вм. лонче (виж. 3)
14) булка, невѣста, отъ було; була тур. жена от [illegible] ; буля по старата братова жена, отъ бол
15) цѣдило, -илка, -арка 1) дебелъ рѣдъкъ вълненъ платъ въ който турятъ сиренето да се оцѣжда. 2) [illegible] Люлка, въ която турятъ дѣцата та ги окачатъ [illegible] ги да вѣватъ. 3) всяко нѣщо съ което цѣдятъ или прѣ[illegible] което прѣцѣждатъ. 4) цѣдилникъ, турба, отъ вълна и прѣносно [illegible]